

ipse aliter format; melius autem videtur hoc modo proponi: quia in beatitudine sunt aliqui habentes gloriam sine proprio merito, ex alieno tantum, sicut infantes; alii tantum habent ex proprio merito, sicut Angeli; alii ex proprio et alieno simul, ut puri homines adulti; ergo decuit ad perfectionem illius status, ut esset aliquis habens beatitudinem sine ullo merito. Sed imprimis, unde infertur hunc futurum fuisse Christum? cur enim id, quod ipsi habenti perfectio non est, accommodandum est potius Christo quam aliis, etiam si ad perfectionem totius communitatis pertinere videatur? Deinde negari potest partitionem illam ad perfectionem vel complementum status beatifici pertinere; major enim perfectio videri potest, ut tota beatitudo omnium beatorum in Christi meritis fundetur; unde et unum membrum illius enumerationis falsum est, quia Angeli non ita habent gloriam ex merito proprio, quin etiam habeant ex merito Christi, ut infra dicemus. Sexta ratio aliquibus videtur evidentior, quia, si Christus meruisset gloriam animæ suæ, propter illam præcipue venisset, et operatus esset potius propter comparandam sibi gloriam, quam nobis; quod non est modo loquendi Scripturæ consentaneum. Hoc argumento utitur Calvinus, ut probet Christum nihil sibi meruisse: *Alioqui, ait, frigeret confirmatio illa amoris, quam Paulus commendat, quod pro nobis mortem subierit, ad Rom. 8. Unde ipse quasi sui oblitus, totum suum meritum ad nos transtulit, dicens: Pro illis sanctifico me ipsum, Joan. 17.* Sed hoc argumentum frivolum etiam est, quanquam etiam sine dubio verissimum est, Deum magis amare gloriam solius animæ Christi, quam omnium hominum et Angelorum, sive illam per se ac primario prædestinaverit, ut nos probabilius existimamus, sive oblata occasione peccati; quia quacunque ratione prædestinata sit, est majus bonum, magisque pertinens ad Dei gloriam, quam aliud. Deinde etiam verissimum est, Christum Dominum magis amare et velle gloriam suam quam nostram; quia juxta charitatis ordinem ita amari debet, quia illud bonum et in se excellentius est, et magis conjunctum Deo et Christo. Nihilominus tamen verum est, Filium Dei non propter suum commodum, sed propter homines humanitatem assumpsisse, quia ipsa incarnatio fuit humanitatis exaltatio, non divinæ personæ; quia divinæ personæ nihil inde utilitatis accessit, sed potius se ipsam exinanivit, ut

loquitur Paul., ad Phil. 2, id est, assumpsit naturam humanam passibilem, quæ comparatione divinæ naturæ est quasi nihil, et sub ea majestatem suam occultavit, ut omnes Patres exponunt; et in hoc sensu utitur interdum illa argumentatione contra hæreticos Cyril. Alex., lib. 3 Theol., cap. 2. Similiter etiam verum est, omnia, quæ ad pœnam, dolorem et satisfactionem pertinent, ac denique quæ in corpore passibili ut sic peracta sunt, tantum propter nos fuisse suscepta; ipsi enim Christo propter se non fuissent necessaria; at vero postquam illa assumpsit, consequenter potuit Christus aliquid per ea sibi acquirere in humanitate sua. Neque inde in aliquo minuitur charitas Christi, sed in eo apparet maxima, quod cum ad gloriam suam non indigerit morte, ut nos copiose redimeret, voluit pro nobis mori; et ideo in Scriptura passio et mors, et similia, ad nos referuntur, quia occasione nostri peccati assumpta fuerunt.

7. *Christus sibi neque gratiam creatam, neque alios habitus infusus meruit.* — Ut ergo aliquo probabiliori discursu hanc sententiam confirmemus, dico primo: Christus Dominus non meruit sibi gratiam creatam, neque alios habitus infusus. Probatur, quia duobus modis intelligi posset hæc meruisse. Primo, per opera subsequenter tempore vel natura, seu precedentia ab ipsis habitibus, et per hæc non meruit hujusmodi habitus. Primo, quia ex natura rei meritum debet antecedere præmium saltem ordine naturæ, hoc enim postulat natura ipsius meriti, cum sit causa et via ad præmium. Quod si interdum aliter factum est, ex divina dispensatione fuit propter aliquam necessariam causam, et supposita aliqua imperfectione, ut dicemus infra, agentes gratia data antiquis Patribus ex meritis Christi; et ideo respectu sui ipsius, non oportuit, nec decuit esse in Christo talem modum meriti. Secundo, quia quod datur propter merita futura, datur dependenter a futuris operibus; Christus autem semper habuit hæc dona, tanquam proprietates sibi connaturales, et ut absolute sua sine aliqua dependentia a futuris, quia ille alius modus habendi hæc dona imperfectus esset. Tertio, quia principium meriti de facto non cadit sub merito, et ideo Christus non meruit incarnationem suam; ergo eadem ratione habitualis gratia non cadit sub merito illius operis, cujus ipsa est principium. Quocirca omnes rationes, quibus supra probavimus, Christum non meruisse incarnationem, probant non

meruisse gratiam per hæc opera subsequenter. Secundo intelligi potest hoc meritum per opera ordine naturæ antecedentia hos habitus; et quod neque hoc modo possit hujusmodi meritum convenienter Christo attribui, probatur, quia tale meritum primo et per se fundari deberet in actibus supernaturalibus; actus enim naturales non sunt secundum se proportionati ad merenda supernaturalia dona; Christi autem meritum fuit omni ex parte perfectum; et ideo non solum ex parte personæ operantis, sed etiam ex parte ipsorum operum habuit proportionem et condignitatem cum præmio. Tum præterea quia Christi anima, in primo instanti suæ creationis, vel non habuit cognitionem naturalem, ut quidam volunt, quia hæc cognitio pendet a phantasmibus; vel si habuit, non prius natura illam habuit quam cognitionem supernaturalem, quia naturalis cognitio nullo modo fuit ratio et causa supernaturalis cognitionis. Quin potius supernaturalis cognitio dici potest ordine naturæ antecessisse, quatenus per illam elevata est anima Christi ad statum supernaturalem et beatificum, in quo esse debuit omni ex parte perfecta, et independens in omni cognitione sua ab usu phantasmatum; ergo meritum supernaturalium donorum non potuit fundari in cognitione naturali, neque in actibus voluntatis qui illam consequuntur.

8. Denique certum est, omne meritum de condigno apud Deum, fundari in aliqua cognitione supernaturali; superest ergo ut probemus non meruisse Christum habitus supernaturales per actus supernaturales ordine naturæ priores. Quod ita ostenditur, quia actus supernaturalis, qui est prior natura suo habitu, non elicitur ab illo, ut in materia de gratia late demonstravi, et infra, in materia de poenitentia, illud attingam, quia repugnat propriam causam efficientem esse effectum sui effectus in genere causæ materialis, vel alio simili. At vero anima Christi nunquam operata est actus supernaturales, etiam in primo instanti, nisi ex habitu, quia semper operata est perfecto et connaturali modo; unde ad eliciendum primum actum scientiæ infusæ præintelliguntur illi esse indita lumen et species; et primus actus charitatis intelligitur supponere habitum a quo eliciatur; ergo Christus non obtinuit hos habitus per meritum horum actuum ordine naturæ antecedens, cum revera non antecesserit; ergo ulterius nec gratia ipsa data est propter hoc

meritum, quia hæc gratia, quæ est in essentia animæ, et comparatur ad alios habitus infusos, ut forma principalis ad suas potentias, ordine naturæ illis supponitur. Et eadem ratione concluditur, nullum alium habitum cecidisse sub hoc merito, quia non est major ratio de uno quam de aliis, et quia, infusa gratia, omnes alii infunduntur, ut comitantes illam, unde alii habitus non cadunt sub merito, nisi cadat ipsa gratia. Unde confirmatur, quia isti habitus consequuntur unionem ut proprietates illius; unio autem hypostatica, cum substantialis sit, proprie fit in substantia ipsius animæ simul cum corpore; ergo ratione illius primo perficitur anima in essentia sua per gratiam habitualement, ex qua manant habitus ad potentias, et tandem anima sic perfecta in actu primo intelligitur connaturali et perfecto modo prodire in actum secundum. Non ergo dati sunt isti habitus animæ Christi, quia supernaturaliter operata est; sed dati potius sunt ut supernaturaliter operaretur; non ergo sunt dati propter meritum, sed potius ad merendum.

9. *Neque beatitudinem animæ suæ meruit sibi Christus.* — *Primus actus intellectus Christi ordine naturæ fuit visio beatifica.* — Ex his dico secundo non meruisse Christum beatitudinem animæ suæ. Hæc fere sequitur ex præcedenti, et fere eodem modo demonstratur, nam ex dictis, satis constat non meruisse illam per actus ordinis naturalis, neque per supernaturales posteriores, vel subsequentes ipsam visionem beatam. Quod vero neque per antecedentes seu priores ordine naturæ illam meruerit, probatur primo, quia nullus actus intellectus præcessit ordine naturæ in Christo ipsam visionem beatam. Primo, quia est magna perfectio animæ Christi, ut primus intuitus ejus ad ipsam divinam essentiam in se ipsam fuerit terminatus; quo enim illa anima intelligitur effecta similior ipsi divinæ naturæ, eo perfectior existimanda est; primus autem intuitus Dei intelligentis intelligitur terminatus ad se ipsum; ergo anima Christi erit Deo similior, atque adeo perfectior, si ad hunc modum visionem ejus participavit. Secundo, quia nullus alius actus intellectus est causa vel dispositio ad illam visionem, ut significat D. Thomas supra, q. 9, art. 3, ad 2. Ratio est, quia non est intelligendus Christus procedere in cognitione ab imperfecto ad perfectum, etiam ordine naturæ; sed potius intelligendus est ab optimo et perfectissimo actu, utpote sibi intrinseco et maxime con-

naturali, statim inchoasse. Tertio, quia lumen gloriæ est quasi prima proprietas consequens gratiam consummatam, seu existentem in eo perfecto statu, in quo in fide fundata non est; sicut enim intellectus est prima proprietas consequens rationalem animam, ita lumen supernaturale et divinum est prima proprietas comitans supernaturalem gratiam, quæ in statu viæ, propter imperfectionem ejus, fide utitur tanquam intellectuali virtute sibi proportionata. de se autem postulat lumen clarum et perfectum ad suam consummatam perfectionem. Quocirca, sicut non meruit Christus alias virtutes comitantes gratiam, ita neque lumen gloriæ, quod est virtus quædam per modum potentiæ vel habitus, seu actus primi perficientis et elevantis intellectum ad perfectissimum actum secundum; quia, sicut aliæ virtutes prius natura intelliguntur infusæ animæ Christi ante omnem actum secundum, ita et lumen gloriæ. Ex quo ulterius concluditur, non meruisse Christum visionem ipsam beatam, quia prius natura intelligit anima Christi per hoc lumen, quam per ullum aliud, quia est potentissimum et expeditissimum ad agendum, et habet conjunctam essentiam divinam per modum speciei seu objecti actu intelligibilis perfectissimi; unde necessario prodit in actum visionis Dei, qui est vel adæquatus illi, vel certe maxime proprius et connaturalis; unde, sicut intellectus angelicus prius natura intelligitur elicere cognitionem propriæ substantiæ, quam cujuscunque alterius objecti, ita intellectus informatum lumine gloriæ, prius natura intelligitur elicere ipsam visionem Dei, quam alium quemcunque actum supernaturalem; ergo antecessit ordine naturæ illa visio omnem cognitionem, in qua posset fundari meritum, atque adeo antecessit omne meritum; non ergo per prius aliquod meritum comparata est. Quæ ratio evidentius concludit, si lumen gloriæ et scientiæ infusæ est unum et idem; hoc enim supposito, recte concludit illa ratio, primum actum illius luminis esse visionis beatæ, et consequenter ordine naturæ antecedere omnem actum scientiæ infusæ. Si vero dicamus illa lumina esse distincta, verisimilius diceretur comparari inter se, tanquam perfectum et imperfectum in eodem ordine, et statu beatifico; videtur enim lumen scientiæ infusæ veluti accidentalis perfectio illius status. Unde nulla ratione probabili videtur dici posse, actum scientiæ infusæ antecessisse ordine naturæ actum visionis

beatæ, neque igitur aliquod meritum illam antecessisse credendum est. Quod tandem confirmatur, quia necesse est fateri aliquem actum cognitionis supernaturalis datum esse animæ Christi absque ullo priori merito; ergo maxime hoc verisimile est de visione beatæ, quæ et natura sua est prior et perfectior actus, et maxime debitus ac connaturalis unioni.

10. *Ratio D. Thom.* — Et juxta hæc quæ dicta sunt, explicanda est vis rationis D. Thom., quæ in hoc fundatur, quod meritum beatitudinis non est simul cum ipsa beatitudine; quod nonnulli discipuli D. Thom., propter primum argumentum primæ sententiæ, de ordine naturæ interpretari conantur. Sed D. Thom. aperte loquitur de duratione temporis; intelligendus ergo est non de quocunque merito et premio, sed de premio beatitudinis, et secundum ordinariam potentiam seu legem; hujusmodi enim meritum fundatur in gratia operante per fidem, et hoc sensu dici solet fundari in gratia imperfecta, ut D. Thom. loquitur, 1 p., q. 62, art. 4; illa autem imperfectio repugnat cum tali premio. Quod si datur aliquod meritum fundatum in altiori cognitione, ut fuit Christi meritum, repugnat illud esse simul cum beatitudine et ordinari ad illam, quia supponit illam, ut explicatum est. Et hæc ratio probat etiam de gratia et scientia.

11. Ex fundamentis vero primæ sententiæ testimonia Scripturarum facilia sunt, et exponenda juxta ea quæ statim sectione sequenti dicemus. Prima item ratio expedita jam est; ostensum est enim non potuisse Christum mereri hæc dona, nisi vel carendo illis, vel imperfecto modo illa habendo, vel etiam efficiendo imperfecte et non connaturali modo aliquam operationem; et ita non procedunt reliqua, quæ in illa ratione recte dicuntur, sed non contra nostram sententiam, quia non nititur fundamento ibi impugnato, scilicet, quod illi duo tituli meriti et proprietatis connaturalis repugnant; hoc enim non dicimus, sed solum quod repugnaverit habere hæc dona cum omni perfectione debita et connaturali, et habere ex merito. Ut autem recte supra notavit Scotus, quod Christus non meruerit hæc dona, solum quia perfectissimo modo illa præhabuit, nihil minuit perfectionem ejus; quia nihilominus vere habuit potestatem merendi hæc omnia, seu quidquid perfectionis est in tali potestate; habuit etiam actuale meritum tanti valoris, ut ad hæc omnia pro-

merenda esset sufficiens. Quod ergo propter solam anticipationem unum non fuerit ordinatum ad aliud, nihil perfectionis simpliciter minuit. Possumus exemplum adhibere in ipsomet Christo, ut Deus est, cujus perfectionem non minuit, quod generare Deum non possit, quia in se habet quidquid perfectionis est in potentia generandi, et totam perfectionem actus quo Pater generat, et solum non convenit illi generare, quia secundum ordinem originis quodammodo a Patre præventus est.

12. *Anima Christi non fuit sanctificata per propriam dispositionem præparantem.* — Ad secundum, discipuli D. Thomæ valde laborant, ut concilient has sententias quas ipsi tribuunt D. Thomæ, scilicet, Christum sanctificatum esse per propriam dispositionem, et nihilominus non meruisse gloriam per talem dispositionem; et qui melius effugiunt, respondent, licet dispositio sit prior in genere causæ materialis, non tamen simpliciter, et ideo non esse meritoriam. Sed hoc non satisfacit, tum quia hæc dispositio simpliciter est prior natura, ut in materia de gratia demonstravi; tum etiam quia, juxta doctrinam D. Thomæ, ipsum meritum ad genus causæ dispositivæ revocatur, ut patet ex 1 p., q. 23, a. 5. Respondeo igitur negando animam Christi fuisse sanctificatam per dispositionem qua se ipsam ad gratiam præparavit, ut recte docuerunt Bonav. et Richar. supra, et in eadem sententia fuisse Sotum refert Medina supra, q. 7, a. 13, in fine, qui non satis consequenter loquitur, tam in eo loco quam in præsentibus; quia revera est eadem ratio in Christo Domino de merito et de dispositione, tum quia vera dispositio ad gratiam procederet ab auxilio et non ab habitu gratiæ; tum etiam quia oporteret talem dispositionem fundari in aliqua cognitione priori visione beatifica. D. Thom. autem, in citato loco, q. 34, a. 3, solum dixit, Christum esse sanctificatum secundum proprium actum, quod non necesse est intelligi de actu, qui natura antecedit ipsam infusionem habitus, sed qui consequatur potius per modum liberi consensus, quo anima, quæ sanctificatur, diligit suum sanctificatorem, et gratias ei agit; qui actus, et si quis est alius similis, non est dispositio præparans, sed veluti ornans et consummans ipsam sanctificationem, sicut actus secundus perficit primum; hanc enim duplicem dispositionem distinxit D. Thomas supra, q. 9, art. 3, ad 2, significans, dispositiones animæ Chri-

sti potius esse posteriori quam priori modo explicandas. Et conveniens ratio reddi potest, quia cum anima Christi nihil haberet repugnans sanctificationi, imo haberet ratione unionis veluti intrinsecum principium sanctificationis connaturalis, non indigebat libera dispositione præparante ipsam ad gratiam, sed potius ex vi unionis gratia illi data est, ut per eam modo perfecto et connaturali statim operaretur. Quocirca hæc Christi sanctificatio non in omnibus proprietatibus similis fuit sanctificationi aliorum, etiam ratione utentium; habuit enim quidquid perfectionis in aliis invenitur, et ideo simul habuit actum secundum cum primo. Quod vero in aliis sit dispositio præparans, et natura prior, ad perfectionem non pertinet, sed potius imperfectionem supponit; quia vel sanctificatio fit ad removendum peccatum, vel saltem ad elevandam naturam ad supernaturalem ordinem; at vero Christi anima supponitur elevata per gratiam unionis, quam nulla potuit præcedere dispositio, ut supra demonstratum est.

13. *Dubium.* — *Quorundam opinio.* — *Impugnatur.* — Sed, quanquam ea, quæ diximus, vera sint de habitibus gratiæ et scientiæ per se infusis, dubitari adhuc potest primo, an meritis fuerit Christus gratiam actualem, seu actus supernaturales, aut valorem suorum actuum. Quidam enim formidant concedere hujusmodi meritum actibus Christi, quia alias toto illo tempore, quo sibi hæc merebatur, nihil nobis mereri potuisset; et ita usque ad finem vitæ, et fortasse usque ad extremum actum meritorium, quando jam nihil amplius sibi merebatur, nihil etiam nobis fuisset meritis; quod esse plus quam falsum constat ex his quæ disp. 39, sect. 2 et 3, adduximus, et ex supra dictis, q. 1, art. 2, disp. 4. Sequela probatur, quia quilibet actus Christi erat infiniti valoris; ergo, si per priorem actum merebatur valorem actus subsequentis, illud erat adæquatum præmium talis actus; ergo per illum nihil amplius poterat de condigno mereri; ergo, si semper per actus priores meritis est posteriores gratias actuales, et valorem subsequentium actuum, nihil potuit per illos priores actus nobis mereri, donec perventum est ad actum quo nihil sibi meritis est, quod de solo ultimo actu dici poterit. Sed hic discursus fundatus est vano timore proveniente ex falsa existimatione meritorum Christi et infiniti valoris eorum. Ostendi enim supra, disp. 4, Christi meritum tam esse excellens et

infinitem, ut quilibet actus ejus ad omnia præmia, tam divisive quam collective sumpta, sufficiat, etiam si in illis plura contineantur, quæ infinitatem habeant, et cum eis alia conjungantur; nam hæc omnia adæquat infinitas divinæ personæ, a qua sumitur infinitus valor meritorum Christi. Secundo, deficit ille discursus, quia, licet Christus meritis fuerit gratiam, actualem, non sequitur meritum etiam fuisse valorem suorum actuum, ut declarabo.

14. *Aliorum placitum refutatur.* — Alii negant Christum meritum fuisse has gratias, quia erant sibi connaturales et debitæ, tam ratione unionis, quam ratione habituum supernaturalium. Sed hæc ratio non est sufficiens, ut ex dictis constat; quia diximus hos duos titulos, scilicet, debitum connaturalitatis et meriti, non repugnare, si aliunde non intercedat impedimentum, vel aliquid repugnans merito. Nam etiam in homine puro, qui per infusionem primæ gratiæ justificatur, reperimus, hoc ipso quod illi prima gratia infunditur, deberi ei gloriam debito connaturalitatis, ut hæreditatem filio; et nihilominus, juxta probabilem sententiam, eam sibi meretur per actum contritionis gratia formatum.

15. *Per distinctiones varias dubio satisfit.* — Distinctione igitur videtur utendum, et imprimis excludendi sunt actus beatifici, et omnia bona supernaturalia ad illos necessaria; de his enim jam satis dictum est. Nam quæ de beatitudine animæ diximus, procedunt de omnibus actibus necessariis ad illam beatitudinem, sive in eis consistat essentia beatitudinis, sive non; et a fortiori procedunt de quolibet Dei concursu ad illos necessario; nam ille etiam omne meritum antecedit. Deinde omittendus est primus actus meritorius Christi, quia ex iisdem rationibus factis constat, neque talem actum secundum se potuisse esse ex merito, cum meritum non supponat, neque etiam concursum ad talem actum, vel quicquid ad illum necessario præexistat, potuisse esse ex merito, propter eandem causam. Difficultas ergo superest de reliquis actibus, qui tempore vel natura consequuntur primum actum meritorium. In quibus distinguitur potest id, quod erat ex solo Deo, ut Deus est, et quod erat ex humana Christi voluntate libere eliciente vel imperante, et quod erat ex Verbo divino, ut hypostaticè unito humanitati. A Deo enim ut Deo erat actualis concursus gratiæ, seu supernaturalis ad tales actus, et omnis actualis gratia præveniens; ostendimus enim supra, q. 7, has

etiam gratias fuisse interdum necessarias, interdum valde utiles animæ Christi. A voluntate humana Christi erant iidem actus, quatenus in eos inluebat libere. A Verbo autem erat specialis dignitas et sanctitas, quæ illis actibus communicabatur, et quantitas valoris infiniti, quem in genere meriti et satisfactionis habebant.

16. Ut ergo a clarioribus incipiam, actus Christi Domini, ut erant ab illius humana voluntate, non cadebant sub meritum ejusdem Christi. Patet, quia nemo meretur id, quod est suum, quatenus suum est; sed actus, ut sunt a propria voluntate, sunt ita proprii ipsius operantis, ut ea ratione dicatur maxime ipsorum dominus; ergo ut sic non cadunt sub meritum ipsius operantis. Hæc autem ratio eodem modo procedit in Christo. Secundo, quia ea tantum cadunt proprie sub meritum coram Deo, quæ sunt dona ejus; sed actus liberi, ut sic, non sunt dona Dei, nisi ut sunt a Deo, non vero ut sunt ab ipso homine operante, nisi quatenus Deus facit illum operari, in quo jam consideratur operatio ut est a Deo, et non præcise ut est ab homine; ergo, absolute loquendo de actu sub hoc præciso respectu ut est a voluntate libera, non potest esse præmium meritorum, et consequenter nec potest cadere sub meritum.

17. Addo ulterius, hos actus, quantum ad valorem infinitum, quem habebant ex conjunctione ad Verbum, non eecidisse proxime sub meritum Christi, non quia exhaurirent illud meritum, hæc enim ratio (ut opinor) parvi momenti est; sed quia ille valor non pendet ex nova Dei voluntate, neque ad illum est novus concursus necessarius, imo neque impediri potest, etiam de potentia absoluta, supposita unione hypostatica in ipsa natura, quæ est talis operationis principium; et ideo dixi proxime non cadere hunc valorem sub meritum, nam remote, si ipsa unio caderet sub meritum, posset aliquo modo talis valor attribui meritis, non in se, sed in radice; sicut nunc dici potest de unione quoad conservationem ejus, ut supra dictum est. Sed hoc non satis est ut valor operum in se dicatur cadere sub meritum; sicut nunc justus meretur augmentum gratiæ, a quo augetur etiam subsequens meritum, et tamen non dicitur mereri posteriora merita, quod majori ratione in præsentem verum est.

18. Argumentor igitur in hunc modum, quia id solum cadit sub meritum respectu Dei, quod Deus ipse conferre potest, et posset

etiam non conferre non intercedente merito; sed, supposito quod Christus sic operetur, fieri non potest quin talis actus habeat infinitum valorem, et sanctificationem, ac dignitatem infinitam a Verbo; ergo, supposita incarnatione, talis actus, secundum talem specialem rationem, non potest cadere sub meritum. Dices: videtur hæc ratio coincidere cum alia de proprietate connaturali aut debito, quia hic valor videtur esse connaturalis proprietatis moralis talium actuum prout sunt a Verbo incarnato. Respondetur esse quidem proprietatem connaturalem, sed talem quæ sit a solo Verbo quasi formaliter, sine novo influxu aut causalitate Dei, quia non est proprietatis physica, sed moralis. Unde etiam fit, ut impediri non possit de potentia absoluta, supposita unione, sicut fieri non potest quin humanitas sanctificetur per unionem. Nec potest illa sanctificatio cadere sub meritum, si unio sub meritum non cadit. Non ergo procedit ratio de quacunque proprietate connaturali, sed de illa quæ est tantum formaliter a priori dono seu gratia unionis, et novam dependentiam a Deo non habet. Secus vero est de proprietate, debita quidem ex quadam proportionem connaturali, quæ tamen indiget novo influxu Dei, et quam Deus posset negare, absolute loquendo; in hac enim proprietate est longe diversa ratio, ut per se constat.

19. *Occurritur objectioni.* — Sed objicies: nam supra, disp. 10, sect. 4, diximus meritum fuisse Christum partialem unionem hypostaticam illarum partium materiæ, quas per continuam nutritionem acquirebat; ergo eadem ratione meritis est unionem in hypostasi convenientem actibus quos in discursu totius vitæ exercebat; meritis est igitur infinitum valorem, quem tales actus ex hac unione habuerunt. Respondetur negando priorem consequentiam, quia partes materiæ uniuntur immediate Verbo Dei; unde necessaria est nova actio, et quasi novum donum Dei, ut illæ in se ipsis uniantur, et de absoluta potentia possent non uniri, etiam si humanitas, ut ex parvo corpusculo composita, esset unita; et ideo est in illis quicquid necessarium est, ut cadere possint sub meritum, supposita actus meritorii et sufficientis effectione et antecessione. At vero actus non uniuntur Verbo immediate, sed tantum mediate, et quasi denominatione extrinseca ab unione facta in humanitate; et ideo talis unio non potest cadere sub speciale meritum, quia solum est

veluti relatio resultans necessario, posito fundamento, et termino, quam impossibile est cadere sub proprium et distinctum meritum ab ipso fundamento et termino; maxime si supponatur (quod in præsentem verissimum est), ad illam resultantiam nullum novum Dei influxum esse necessarium.

20. Ultimo addendum est, meritum fuisse Christum omnes actus supernaturales, quos post primum meritorium habuit, quatenus sunt dona Dei, hoc est, quantum ad supernaturalem concursum quem ad illos eliciendos a Deo habuisset, et consequenter etiam fuisse meritum omnes gratias actuales, tam excitantes quam adjuvantes, omnesque supernaturalis providentiæ effectus ac beneficia suæ humanitati collata. Ratio est, quia respectu harum gratiarum fuerunt in Christo omnes conditiones ad meritum necessariae, sine ulla nova dispensatione, sed modo maxime connaturali; ergo nulla superest ratio ad negandum, hæc meritum fuisse, cum aliunde procedant omnes rationes supra tactæ, scilicet, quod hoc spectat ad quamdam majorem perfectionem, tam ex parte ipsius Christi ut hominis, quam ex parte Dei, et sapientissimæ providentiæ ejus. Antecedens probatur facile, quia primus actus meritorius Christi habuit sufficientem valorem ad hæc omnia promerenda, ut constat ex dictis disp. 4; antecessit etiam tempore vel natura reliquos omnes actus, vel actuales gratias, ut supponimus. Hujusmodi etiam gratiæ ex se sunt convenientia præmia meritorum; unde et nos, si justis simus, interdum illas meremur; nam bene utendo priori gratia, meremur posteriorem; et ipse Christus illas nobis promeritus est; quid ergo obstare potuit quin Christus sibi fuerit illas meritis? Dices: quia erant sibi connaturales ratione unionis et status beatifici. At hoc nihil obstat, quia res uno modo debita potest fieri debita alio titulo, præsertim quando novus ille titulus est diversæ rationis, et majus quoddam vinculum addit priori debito; ita vero est in præsentem, nam meritum addit debitum justitiæ, quod diversum est a debito connaturalis proportionis, et aliquo modo majus, quia quod hoc modo debetur, negari non potest ex solo arbitrio et voluntate debitoris, quin violetur rectitudo alicujus virtutis; quod vero priori tantum modo debetur, negari potest, saltem per potentiam Dei absolutam, ex ipsius voluntate, sine defectu rectitudinis seu violatione alicujus virtutis. Quamvis ergo hæc gratiæ actuales